

Orędownik jest pismem redagowanym przez domorostych to jest przez lud dla ludu, nie rości sobie żadnych praw być fachowem czyli zawodowem; jest pismem o charakterze familjarnym.

Orędownik jest pismem dla prostaków, pragnie pobudzić i zachęcić lud do czytania; starając się być niejako elementarzem, pragnąc zastosować się do pojęć i sposobu myślenia chłopskiego rozumu.

Orędownik, na okolicę zamieszkałą przez 750-800 rodzin — z których tylu nie zna sztuki czytania — nie może przynieść zysk; ale pragnie dać choć odrobinę oświaty, licząc na podparcie jej miłośników.

Prezydent Irigoyen zamierza skolonizować Misiones

Od chwili gdy prezydent Irigoyen objął rządy, na każdym kroku zaczął przeprowadzać różne reformy w całej Argentynie.

Jedną z takich — jak donoszą gazety tutejsze — chce przeprowadzić u w Misiones.

Prowincjalizacja Misiones

Jedną z tych reform jest — i to już od lat kilku projektowaną — nadania autonomji, to jest zmienić ustrój rządu z terytorjum na prowincję. — Oba te systemy — obecny terytorjalny (zależny we wszystkim od rządu federalnego w Buenos Aires) i przyszły prowincjalny (autonomja w rządzeniu, ale też i opłacaniu urzędników) — mają swych zwolenników i przeciwników. Którzy z nich mają słuszość, czas wykaże, lecz gdy raz zmiana będzie przeprowadzona, choć by na złe wyszła, cofnąć się będzie już niemożliwie.

Kolonizacja

Lecz nim to nastąpi, prezydent Irigoyen ma w projekcie przeprowadzić pewne zmiany, ku polepszeniu bytu gospodarczego.

Po objęciu władzy, unieważnił dużo koncesyj nadanych na ziemię fiskalną, w większych obszarach, by oddać je pod kolonizację.

W Campo grande, Barracom i San Pedro mają być zrobione pomiary, by te ziemie oddać w posiadłość drobnym osadnikom.

Pozyczka

Oprócz ziemi, mają otrzymać osadnicy długoterminowe pożyczki. Dotychczasowe prawo kolonizacyjne, jeśli zajdzie potrzeba, zostanie zmienione.

Jerba mate ma być w szczególnej opiece. Na jej sadzenie mają być udzielane pożyczki, na czas dłuższy, aż jerba dorośnie do zbioru.

Pożyczek tych ma udzielać Bank

Hipoteczny, albo Banki Rolnicze w tym celu założone.

Komunikacja

Projektowaną jest też budowa linii kolejowej z Posadas do Iguaçu, by okolice do dziś dnia niezbadane stały się przystępne i by można je explotować. Przytem też wodospad Iguaçu ma być wykorzystanym.

Nie mniejszej zmianie ma uleże sprawa naprawy i otwierania nowych dróg. Dotychczas sprawa ta, ze strony rządu federalnego była w zaniedbaniu. Prawodawcy w Bs. Aires nie znając tutejszych okolic, od czasu do czasu uchwalali po kilka tysięcy pesów na ten cel — choć dziesiątki i setki potrzeba — i gdyby nie pomoc osadników, przejechać tymi drogami byłoby niemożliwym.

Czy z nowego projektowanego prawa kolonizacyjnego — o ile zostanie przeprowadzone — będą mogli korzystać nasi osadnicy na fiskalu, w okolicach Cerro Cora, Bompland, L. Alem itp., pewności nie ma, ale jeśli będzie prawo, to z prawa wszyscy mają prawo korzystać.

Metoda kolonizacji

W ciągu dalszych wynurzeń na temat kolonizacji czytamy: „rozdzielanie czaków powinno się odbywać metodycznie, według z góry ułożonego planu, by większe grupy ko-

lonistów obcokrajowców nie osiadały w zwartej masie. Argentynizacja czyli unaradawianie w zwartych masach trafia na wielkie trudności i utrudnia asymilację, tak że synowie tych kolonistów nie zawsze rozmawiają językiem tego kraju. Konieczne więc potrzeba przeprowadzić zmiany w kolonizowaniu, by się błęd, jaki dotychczas popełniano, nie powtórzył“.

Z powyższych wynurzeń wyraźnie widać, że elementom rządowym nie w smak są takie skupienia jednych narodowości, jakie powstały w kolonjach dawniej założonych: Polaków w Apostoles, Azarze i Korpusie, a Niemców w Cerro Cora, Alem lub w kolonjach prywatnie założonych w Alto Parana.

Lecz jeszcze jedna sprawa powinna być załatwiona.

Już kilkakrotnie poruszaliśmy sprawę: wywłaszczenia kilku naszych osadników na fiskalu w Sección B Ensanche S. E. kol. Cerro Cora — Misiones — na korzyść kilku kapitalistów tam osiadłych.

Wywłaszczani wnieśli przez ręce p. Posła Dr. Mazurkiewicza skargę do Dyrekcji Ziemi i otrzymali przyrzeczenie, że loty odbierane będą im przyznane, tymczasem w „Boletín Oficial de la Gobernación de

Dokończenie na stronie 4-iej

F. Missler G. m. b. H.

Reprezentante O. Henze Bremen

Buenos Aires

San Martin 666

Znana Polakom od dziesiątek lat Firma moja poleca swe usługi w zakresie.

Kart okrętowych do i z Polski, po cenach przystępnych.

Przesyłki pieniężne do Polski, w dolarach Północnej Ameryki, wykonuje szybko i pewnie do samego domu odbiorcy.

Najtańsze źródło kart okretowych do i z Polski

Przesyłka pieniędzy do Polski

Wypłacanych w efekywnych DOLARACH Ameryki Półn.

W mieszkaniu adresata bez wszelkich potrąceń.

Za przesyłkę telegraficzną pobieramy \$ 3 m/n

„Deutsche Schiffsagentur“

469 San Martin 469 Buenos Aires

Pożytek z ós

Jeden z uczonych angielskich poświęcił dużo czasu i pracy na zbadania życia os. Doszedł on do przekonania że, choć osy wyrządzają dość znaczne szkody w owocach, to jednak korzyści, które przynoszą, są o wiele większe. Osy bowiem używają do wyżywienia swoich poczwerek komarów, które tępią. Jeden tylko rój os niszczy dziennie 3 do 4 tysięcy komarów! A wiadomo, że komary są rozsądnikiem wielu chorób, zwłaszcza febr. Wobec tego uczoney ów nawołuje, by os nie tępić.

LINJA BEZPOSREDNIA

POLSKA - BRAZYLJA - RIO de la PLATA

przez okręty

Swiatowid i Krakus

Specjalnie urządzone z pełnym komfortem nowoczesnym dla pasażerów 3-ej klasy

KAJUTY 2 - 4 i 6 OSOBOWE

OBSZERNE SALE JADALNE — BAR —

SALON DLA PALACZY i WYGODNE PO-

KŁADY SPACEROWE

SWIATOWID

Pizjazd 17 listopada

Odjazd z Buenos Aires 1 grudnia

Wszelkich informacji udziela:

Cias. FRANCESAS

de Navegación

Reconquista 433 Buenos Aires

Przekazy Pieniężne do Polski

Przesyłamy pieniądze gotówką w dolarach północno-amerykańskich do wszelkich miejscowości Polski przyczem odbiorca nie ponosi absolutnie żadnych kosztów

Za przesyłkę telegraficzną pobieramy tylko \$ 4.— m/n.

Przyjmujemy wkłady oszczędnościowe od których placimy 5 procent rocznie

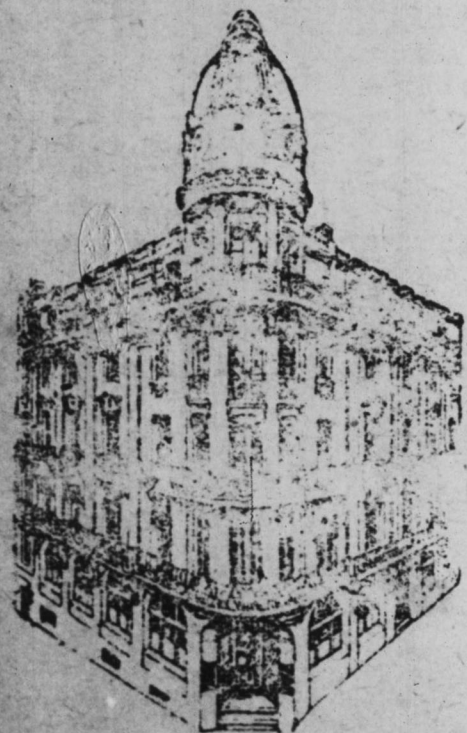
Procenty dopisujemy co kwartał

Sprzedaz kart okretowych

ODDZIAŁ POLSKI

Banco Holandes de la America del Sud

Kapitał rezerwy: \$ 19.180.000

Centrala:

Bmé. Mitre 300
esq. 25 de Mayo 81

Buenos Aires

Wiadomości z Polski

Zgon wybitnej polki

W Warszawie zmarła żona wicemarszałka Sejmu Zofja Dąbska, znana ze swych prac społecznych i ofiarnej pomocy w czasie wojny na rzecz legionistów. Ś. p. Zofja Dąbska odznaczona była orderem kawalerskim „Polonia Restituta”.

Gdynia budzi podziw nawet u wrogów.

Przed kilku dniami port i miasto Gdynię zwiedzała wycieczka przedstawicieli życia gospodarczego Prus Wschodnich. W czasie przyjęcia u gen. komisarza Polski w Gdańsku przedstawiciele ci nie mieli dość wyrazów podziwu dla rozmachu i szybkiego rozwoju portu.

Nad czym radziła Komisja budżetowa.

Dochód tego ministerstwa jest przewidziany na 12.150.000 zł, a różchód na 55.148.561 zł, czyli ministerstwo spraw zagranicznych kosztuje 43 milj. zł.

UPIĘKSZNIĘ PLACÓWEK ZAGRANICZNYCH

Wiceminister Wysocki mówił o działalności ministerstwa, twierdząc, że stosunki w naszych placówkach zagranicznych znacznie się poprawiają. Ministerstwo zaangażowało również specjalnego artystę, który ma za zadanie nowe placówki urządzić ze smakiem.

Kwiatek do kozucha

Bardzo znamienne było powiedzenie posła Rataja (Piast), który oświadczył, że te dążenia upiększenia lokali naszych konsulatów zagranicą wyglądają trochę na przysłowiony „kwiatek do kozucha”, gdyż sam zarządził w jednej placówce brudne ściany. Trzebaby więc wpięrować ściany wybielić — a potem myśleć o upiększeniach.

81.000 ha. państw. ziemi do parcelacji.

W ciągu dalszej dyskusji nad Ministerstwem Rolnictwa w komisji budżetowej, p. minister Niezabytowski twierdził, że zapas ziemi państwowej, przeznaczonej do parcelacji, wynosi jeszcze 81000 ha. Przyznał p. minister, że istotnie za dużo przywieziono w ub. roku z zagranicy zboża tj. żyta i pszenicy.

Wymiar sprawiedliwości kosztuje Polskę 73 milj. zł, rocznie

Budżet Ministerstwa Sprawiedliwości referował poseł Rozmarin. Dochody Ministerstwa wynoszą 43 milj. zł, a rozchody 116 milj. zł. czyli Ministerstwo to kosztuje państwo 73 milj. zł.

Sześć i pół miliona analfabetów w Polsce

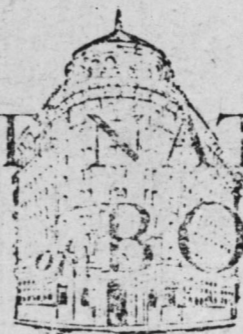
Liczba analfabetów w Polsce wynosi

Wy będziecie obsłużeni w polskiej mowie!

Nasz oddział wysyłek ma urzędników kompetentnych, którzy wam dostarczą wszelkich wyjaśnień w waszej mowie rodzimej, tyjących się wysyłek pieniędzy do Polski i wykażą wam szybkość i pewność z jaką te bywają wykonywane.

Udawajcie się do okienek Nr. 19, 20, 21 w pierwszej galerji podziemnej, gdzie udzielamy także informacji o sprzedaży kart okrętowych wyjazdu i przyjazdu (ida y llamada) do każdej miejscowości w Europie i Północnej Ameryce.

THE FIRST NATIONAL
BANK BOSTON

Sucursal Buenos-Aires — Florida 99.

około 5 milj. 580 tysięcy osób. Liczba ta ulega jednak ciągłemu zmniejszaniu dzięki rozszerzeniu sieci szkolnictwa powszechnego. Około 90 proc. ogólnej liczby analfabetów przypada na ludność wiejską. Dużo trzeba jeszcze pracy, by znieść zupełnie analfabetyzm. Niechże czytelnicy nasi pomagają nam tą liczbę zmniejszać.

Czciciele „świętego“ Bata...

W gminie Bogostawice pod Piotrkowem powstała wśród kolonistów niemieckich nowa sekta religijna. Głównym symbolem obrządku religijnego nowej sekty jest bat, którym biczują się wyznawcy do krwi. Od bata sekiarze nazywają się „batystami”. Batystom nie wolno pić wódki, palić papierosów, ani jeść wieprzowiny. Nie uznają oni niedziele i świąt a święcą sobotę. Szczególnie charakterystyczny jest zakaz noszenia brody i wąsów. Agenci, chodzący po wsiach, tłumaczą ten zakaz swoiście: Po śmierci wszyscy batyści stają się aniołami, a przecież anioły ani wąsów ani brody nie noszą.

Niewolno żydów bojkotować!

Komisariat Rządu na m. st. Warszawę skonfiskował ulotkę towarzystwa

„Rozwój“ z napisem „Kupując u żydów — zdradzasz Ojczyznę“, dopatrując się w jej treści „podburzania jednej części ludności przeciw drugiej“.

Wzrost ludności polski o 4 miliony

W ciągu 8 lat niepodległości, ludność w Polsce wzrosła o 4 miliony, co stanowi 15.2 procent przyrostu.

Najwyższy przyrost naturalny wykazują woj. wschodnie (19.2 na 1000 mieszkańców), następnie centralne (14.3) zachodnie (13.1) wreszcie południowe (11.6).

Mniejszości narodowe na kresach wschodnich wzrastają znacznie szybciej od polskiego elementu w centrum i na zachodzie.

Ford zakłada fabrykę samochodów w polsce?

W najbliższych dniach ma przyjechać do Warszawy generalny dyrektor przedstawicielstwa zakładów Forda na wschodzie Europy — Carlson. Celem tej podróży są podobno plany założenia fabryki samochodów Forda w Polsce.

O zgodę polsko-rusińską

Powstała wśród Rusinów organizacja dla czynnej pracy nad agruntowaniem zgody dwóch bratnich narodów zamieszkujących Polskę. Organizacja nosi nazwę „Czerwińsko-Ruska Organizacja Zgoda”.

Dokończenie ze strony 1-ej "Misiones", z miesiąca grudnia z. roku czytamy, że owi kapitaliści, na podstawie dokumentów z Dyrekcji Ziemi, otrzymali od Gubernacji zezwolenie ogrodzenia (alambrowania) zajmowanych czaków.

Dekrety te podajemy poniżej:

Resoluciones

Gubernativos

Posadas, Diciembre 28 de 1928

Res. N° 270

Visto este expediente (3543-V-928) en el que don Alejandro Jose Miguel Verino solicita autorización para alambrar varios lotes de tierra de Colonia Cerro Cora, Ensanche Sud Este, Sección B, atentó lo informado por la Policia jurisdiccional, Oficina de tierras y XVª. Sección de Puentes y caminos, el Gobernador de Misiones,

Resuelve:

Autorizase a don Alejandro Jose Miguel Verino para alambrar los lotes Nros. 121, 122, 139, fracción B, y 140, fracción B, de la Colonia Cerro Cora, Ensanche Sud Este, Sección B.

El presente permiso se acuerda a titulo precario, en razón de ser el recurrente posesionario de los lotes mencionados, debiendo construirse el alambrado en la forma establecida por la XVª Sección de Puentes y Caminos.

Res. N. 271

Visto este expediente (3541 - B - 928) etc. etc.

Resuelve:

Autorizarse a don Juan Carlos Boneto para alambrar los lotes Nros 110, 111, fracción B del 94 y fracción A del 95, de la Sección B

del Ensanche S. E. de Cerro Cora en la forma establecida por la VXª. Sección de Puentes y Caminos.

El presente permiso se acuerda a titulo precario, etc. etc.

Res. N. 275

Visto expediente (3542- B - 928) etc. etc.

Resuelve:

Autorizase a don Juan Biagini para alambrar los lotes Nros. 123 124, fracción B del 137 y B del 138, del Ensanche S. E. Sección B de la Colonia Cerro Cora.

El presente permiso se etc. etc.

p. Antoni Fuzakowski Reżyser Filmowy

Delegowany przez Komitet Propagandy Powszechnej Wystawy Krajowej w Argentynie, przyjechał do Misiones dnia 4 stycznia rb.

Powierzoną mu misję filmowania chciał rozpocząć od Azary, gdzie dnia 6 stycznia rb. obchodzono 25 let. rocznicę istnienia parafji, lecz wskutek fatalnej pomyłki nie zdążył.

Po kilkadniowym pobycie w Apostoles, gościnie przez p. Michała Zubrzyckiego podejmowany i wszędzie obwieziony, sfilmował różne budowle, warsztaty, i wszystko co przedstawiało wysiłek rąk, mózgu i energii polskiej, a przez nadarzenie się okazji, odjechał z p. Kaźmierzem Breską do Cerro Cora. P. Breska umożliwił p. Fuzakowskiemu zwiedzenia Wincentowa, Wojciechowa, Michałowa i osad okolicznych oraz Kaźmierzowa i Józefowa w kol-Korpus.

Dnia 22 mb. wrócił do Apostoles, a 25 przyjechał do Azary, skąd

w niedzielę wrócił do Apostoles i tegoż dnia odjechał do Buenos As.

Pan Fuzakowski zwiedził już wszystkie większe osiedla polskie w różnych prowincjach argentyńskich, od Comodoro Rivadavia do Santa Fe. Po zwiedzeniu jeszcze prow. Cordoba i Santiago del Estero pojedzie do Chile, by tam filmować.

Pan Fuzakowski zrobił w Misiones tysiąc metrów filmu, a w reszcie prowincji argentyńskich drugie tysiąc metrów.

Film ten będzie wyświetlany najpierw na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu, a potem w całej Polsce, po wszystkich miastach miasteczkach i wsiach większych, by w Kraju zapoznać o warunkach, w jakich Polacy na obczyźnie żyją.

Podobne filmy zostaną zrobione we wszystkich krajach, gdzie wychodzą polscy się znajdują.

Prośba Karpackich osadników

Udajemy się do Wielb. Ks. Prob. z serdeczną prośbą, by nam dopomógł w uzyskaniu zezwolenia, na założenie własnego cmentarza na czakrze. Nr. 130 — Podpisy 66 osadników.

Od Redakcji

Na życzenia Ks. Prob. oznajmiamy wam, że w obecnej chwili trudno będzie zezwolenie uzyskać.

Sprawa ta musi przejść przez Gubernację do Dyrekcji Ziemi. — Z Dyrekcji Ziemi zostało wyrzuconych przeszło tysiąc urzędników — między nimi wam nami Gonzalez, i inni tak że nic nie pracują. Dopuki w Dyrecji Ziemi porządku nie przeprowadzą, na żadną prośbę nie odpowiedzą.

Towarzystwo

„MEDDA“

Akcyjne

50 lat egzystencji

Reconquista 416

Największa i najdłużej istniejąca firma bankowa ze swym

Oddziałem polskim

Bilety okrętowe do i z Polski po cenach bardzo niżonych. Przesyłka pieniędzy do Polski w efektywnych dolarach i złotych, aż do domu adresata. Wszelkich informacji udzielamy chętnie i bezpłatnie

Towarzystwo „MEDDA“ Akcyjne
Reconquista 416 Buenos Aires

PRZEGLĄD

Religijny Parafjalny i Społeczny

Impresiones - Wrażenia z Azary Wielb. Ks. Tomasza Lamarque — Victoria — E. Rios

Al retirarme de Azara para regresar a E. Rios de mi alma sacerdotal profundamente emocionada, brota espontaneamente y sube a flor de labios, la aclamación y saludo tan familiar a los piadosos habitantes de la parroquia de San Antonio de Azara: „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus“!

Si, lo que mis ojos han podido ver y contemplar durante 15 días de gratisima permanencia, me parece un sueño, y casi, casi, no acabo de convencerme: y sin embargo es una esplendida y consoladora realidad. Que el poeta celebre los maravillosos panoramas de Azara, la encantadora - que el comerciante pondere el porvenir de sus incipientes yerbales, fuente segura de mejoramiento económico. Incomparablemente mas hermosa que sus verdes colinas y mucho mas fecunda que sus mejores plantíos es la fe de los Polacos azareños, herencia sagrada de sus mayores, fe intimamente conocida y amada, y hasta el heroísmo practicada fe, que santifica todas sus penas y alegrías, compenetra su vida toda, ennoblece sus cristianos hogares y hace de cada familia un santuario inviolable del honor y de la virtud.

He tenido el insigne honor de visitar muchas de esas familias de bendición, y al oír por doquiera a respetables ancianos encanecidos, a robustos jóvenes de franco y candido mirar, a incontables enjambres de bulliciosos niños recibirme con el tradicional y tan cristiano saludo: „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus“, debo declarar que he experimentado uno de los goces mas intensos de mi ya larga vida de misionero.

¿Que dire de los domingos y fiestas religiosas que pude presenciar? — Es un verdadero asalto de amor a la Casa de Dios. Entonces la población en masa se moviliza y acude presurosa al Templo parroquial, morada de su Jesus Sacramentado y centro de su vida espiritual; para esos católicos admirables, no hay distancias insalvables ni dificultades invencibles - y si llama la atención la puntualidad de su asistencia, no menos sorprende la ejemplar compostura y sentida piedad con que todos toman una parte constante y activísima en los divinos oficios. Hombres y mujeres de toda edad, alistados en disciplinadas y florecientes Congregaciones, unen a veces sus voces, alternan, formando impresionantes contrastes, y cantan incansablemente en aladas acentos las sublimes esperanzas cristianas y las alabanzas del Señor y de su Santísima Madre. Practican a menudo, incluso los jóvenes de ambos sexos, las grandes devociones fundamentales de la piedad católica: la Adoración de Jesus Sacramentado, el rezo público del Santo Rosario, el ejercicio tan saludable del Via Crucis y todo ello, sin asomo de respeto humano, con suma sencillez y naturalidad, como que lo hacen a impulsos de arraigadísimas convicciones.

Reciban todos el homenaje de mi admiración, maxime los jóvenes Marianos, que me fue dado conocer y apreciar de mas cerca y con cuya prosperidad y

Opuszczając Azarę, by wrócić do E. Rios, w mej duszy kapłańskiej, do głębi zachwyconej, rozkwita samochcąc i usta wyrażają pochwałę i pozdrowienie tak familjarne pobożnym mieszkańcom parafji św. Antoniego w Azarze: „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus“!

Tak, co oczy moje widziały i mogłem rozważać przez 15 dni miłego pobytu, zdaje mi się snem i, prawie, prawie nie zdołałem się upewnić: jednakże jest to zachwycająca i pocieszająca rzeczywistość. Niechaj poeta opiewa piękność widoków Azary, zachwycających, -niechaj kupiec podnosi przyszłość młodych i mnogich jerbali, źródło pewne polepszenia gospodarczego. Nieporównanie piękniejszą od zielonych pagórków i urodzajniejszą niż najlepsze pola jest wiara Polaków azarskich, spadkobierstwo święte po przodkach, wiara szczerze znana i kochana i aż do heroizmu praktykowana, wiara która uświęca wszystkie ich smutki i radości, przejmuje życie całe, uszlachetnia chrześcijańskie rodziny, czyniąc z każdej z nich świątynię nienaszoną czci i cnoty.

Miałem wielki zaszczyt odwiedzić wiele z tych rodzin błogosławionych, i słysząc zewsząd jak zacni starszkwowie posiwiali, tęga młodzież o śmiałym i jasnym spojrzeniu, i niezliczone roje szczebiotliwej dziatwy przyjmowały mię tradycyjnym i tak chrześcijańskim pozdrowieniem: „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus“, muszę wyznać, że odczułem jedno z zadowoleń największych w długim już mem życiu misjonarza.

Co zaś mam mówić o niedzielach i uroczystościach religijnych? - Jest to prawdziwy napad miłości na Dom Boży. Wtedy mieszkańcy w całości się zgromadzają i dążą śpiesznie do świątyni parafjalnej, mieszkania ich Jezusa w Sakramencie i środowiska ich życia duchowego: dla tych katolików godnych podziwu, niema odległości niemożliwych do przebycia, ani przeszkód nieprzewycięzonych — a jeśli zwraca uwagę punktualność w uczęszczaniu, nie mniej zaskoczy wzorowe zachowanie się i odczuwana pobożność z jaką wszyscy biorą udział wytrwale i aktywnie w nabożeństwach. Mężczyźni i niewiasty w każdym wieku należący do karnych i kwitnących Kongregacyj, łączą czasem swe głosy, odpowiają, tworząc zachwycające sprzeczności, i śpiewają niezmiernie w trzepocie akcentów wzniosłe nadzieje chrześcijańskie, wysławiając Pana i jego Najświętszą Matkę. Praktykują często, włączając młodzież obu płci, wielkie nabożeństwa podstawowe pobożności katolickiej: Adorację Jezusa w Sakramencie, odmawianie publiczne Różańca św., i ćwiczenia tak pożyteczne jak Drogi Krzyżowej i to wszystko bez zwracania uwagi na wzgląd ludzki, z wielką skromnością i naturalnością, bo to czynią z poczucia zakorzeniowych przekonań.

Przyjmcie wszyscy hołd mego uwielbienia, najbardziej młodzieży Sodal. Marj., bo mogłem ją poznać i ocenić z bliska, a z jej rozwojem i wytrwałością je.t

perseverancia esta sin duda alguna estrechamente vinculado el porvenir religioso de Azara.

Si, bien pudieron festejar todos, el 6 de este mes de Enero, y con la mas legitima satisfacción, las Bodas de Plata de su fecundisima vida parroquial, y cuando, durante la unolvidable procesion Eucaristica de acción de gracias, las voces jubilosas de todo un pueblo agradecido, atronaban los espacios, y los multiplicados estandartes desplegaron sus franjas sedosas a los besos de un sol tropical, bien pudieron felicitar-se los valientes fundadores de la parroquia de San Antonio, al contemplar los 25 años transcurridos con su magnifica cosecha espiritual que tantos sudores y afanes contara, y me parecia que Jesus-Hostia llevado en triunfo como Rey y como Padre amadisimo miraba, divinamente sonriente y cariñoso, a ancianos, jovenes y niños, sobre todo a los padres y madres de familia, y les decia:

„Mirad este Corazón que tanto ha amado a los feligreses de esta Parroquia predilecta, en esta fecha jubilar os bendigo a todos. Haceis bien en cantarme himnos de acción de gracias, pero yo tambien os quiero agradecer el hospedaje de amor que siempre me habeis dispensado. — Os lo digo en verdad, esta iglesia, esta parroquia es otro Cielo. Mucho os he dado ya, y mucho mas os dare en adelante si siempre os acordais de que yo, y unicamente yo, soy el Camino, la Verdad y la Vida.“

I me parecia que toda aquella muchedumbre contestaba como un solo hombre: „Señor Jesus, no dudais en nosotros; en este dia solemne, os renovamos nuestros juramentos de eterna fidelidad. Azara siempre sera tuya, y hasta nuestro ultimo suspiro, siempre te repetiremos, en la lengua de nuestros mayores, en la lengua de siempre catolica y amada Polonia:

„Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus“!

Pero veo que mis lectores me preguntan con extrañeza: „¿I no nos dice nada de nuestro querido P. Jose?“

No, lectores amigos, nada os dire, solo agradecer, que desde las columnas de este valiente vocero de la causa catolica, creacion suya tambien y tal vez de la de mayor trascendencia; me permito enviarle, mal que le pase a su conocida humildad las mas afectuosas felicitaciones de los Benedictinos de E. Rios, y particularmente las de los doce hijos de Azara, Corpus y Bompland, con razon orgullosos de su Padre espiritual y que se preparan en Victoria, a combatir, como el, los combates del Señor, santamente afamosos de seguir sus huellas luminosas.

bez żadnego powątpiewania ściśle złączona przyszłość religijna Azary.

Tak, dobrze mogli obchodzić wszyscy dzień 6 Stycznia i z jak największym i niezaprzeczonem zadowoleniem, Srebrne Gody swego wydatnego życia parafjalnego, a gdy, w czasie niezapomnianej procesji Eucharystycznej dziękczynnej, głosy wzniosłe całego ludu wdzięcznego brzmiały w przestworzach, a niezliczone sztandary rozwijały swe wstęgi jedwabne do pocałunku słońcu wzrotnikowemu, dobrze mogli winszować sobie dzielni założyciele parafji Św. Antoniego, rozważając 25 lat minionych ze wspaniałym plonem duchownym, który tyle potów i starań liczy, i zdawało mi się, że Jezus-Hostia niesiony tryumfalnie jak Król i jak Ojciec najukochańszy, spoglądał, uśmiechnięty i miłościwy, na starców, młodych i dzieci, szczególnie na wszystkich ojców i matki rodzin i mówił im:

„Patrzcie oto Serce, które tak ukochało należącym do tej Parafji tak wyróżnionej. W dzisiejszym dniu radości błogosławię wszystkim. Czyniecie dobrze śpiewając pieńia dziękczynne, ale ja także chcę wam być wdzięcznym za gościnność miłości, jaką mnie zawsze darzyliście. Mówię wam wprawdzie, ten kościół, ta parafja to drugie Niebo. Dużo dałem wam już i jeszcze więcej dam w przyszłości, jeśli zawsze pamiętać będziecie, że ja i jedynie ja, jestem Drogą, Prawdą i Życiem“.

I zdawało mi się, że wszystek ten lud odpowiadał jak jeden mąż: „Panie Jezu, nie wątp o nas; w tym dniu uroczystym, odnawiamy nasze przyrzeczenie wiecznej wierności. Azara zawsze będzie twoją, i aż do ostatniego tchu, zawsze ci powtarzać będziemy, w mowie naszych przodków, w mowie zawsze katolickiej i miłowanej Polski:

„Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus“!

Ale widzę, że moi czytelnicy pytają się mię z podziwem: „I nie mówisz nam nic o naszym kochanym ks. Józefie?“

Nie, czytelnicy przyjaciele, nic wam nie powiem, jeno podziękuję, że z łamów tego dzielnego głośnika sprawy katolickiej, także dzieło jego i zapewno jedno z najważniejszych, pozwolę sobie ślać, choćby miało szkodzić jego znanej pokorze, jak najserdeczniejsze zyczenia od Benedyktynów w E. Rios, a osobliwie od dwunastu synów z Azary, Corpus i Bompland, nie bez racji dumnych ze swego Ojca duchownego, którzy się przygotowują w Victoria, walczyć, jak on w walkach Pańskich, święcie pragnących kroczyć jego śladami świetnemi.

Konstrukcja budowli

Teodor Idzi

Budowniczy

Avenida Mitre y San Lorenzo (Palomar) Posadas

Wykonuje wszelkiego rodzaju budowle, Rysunki, Plany i detaliczne obliczenia dla jakiegokolwiek rodzaju budowli.

Podejmuje się budować wliczając robociznę i wszelki materiał budowlany, robociznę tylko takowej, lub podejmuje się tylko doglądać i pozorować itd. itd. itd.

Tow. Polskie w Bs. As.

c. Irata 1222 — Dock Sud

Ayellaneda

Podaje do wiadomości szanownym Rodakom że dnia 11-go lutego rb. została otwarta przy towarzystwie sekcja sprzedaży kart okrętowych, na wszystkie linje do Ameryki Północnej i Europy po cenach bardzo dogodnych, po jakich nigdzie nie znajdziecie tak tanio i rzetelnie jak w towarzystwie. Prosimy; żądajcie informacji listownie lub osobiście, a natychmiast dostaniecie odpowiedź.

Wiadomości z Osad Polskich

Rosario (Prov. Sta Fe)

S. P. Zdzisław Celinski

Dnia 4-go stycznia bier. r. zmarł w Rosario, opatrzony św. Sakramentami śp. Zdzisław Celiński, uczestnik powstania 63 roku, emerytowany inżynier „Ministerio Obras Publicas“, Prezes honorowy Twa. Polskiego w Rosario.

Urodzony w Kowalu, na Kujawach 19 lipca 1847 roku, syn starego rycerskiego rodu, który w ciągu walk o Niepodległość utracił cały majątek, składając obfity haracz katogom Sybirskim. 15-to letni student szkoły technicznej w Krakowie, wstępuje do powstania, biorąc w niem żywy udział. Walczy kolejno w oddziałach Jeziorańskiego, Langewicza i Czachowskiego. Ciężko ranny w bitwie pod Kobylanką, gdzie szczupła garstka 400 powstańców z niestęchanem męstwem broni swej pozycji, odpierając kilkakrotne ataki dziesięciokroć liczniejszej armii moskiewskiej, na polu bitwy otrzymuje stopień oficerski. Przygarnięty i troskliwie leczony przez zacną obywatelkę p. E. Miśzkową w Stubienku, wraca po przyjeździe następnie do oddziału, gdzie męstwem swoim zdobywa stopień porucznika, mając lat zaledwie 17-cie. Po rozbięciu powstania zostaje internowany przez austraków w Tafelbergu i Ołomnieu. Zmuszony opuścić kraj rodzinny, wyjeżdża do Francji, gdzie borykając się z nędzą uzupełnia swe wykształcenie w Nancy, Tuluzie i w Paryżu w Colege de Saint Cyr. W roku 1888 przyjeżdża do Argentyny nie znajdując jednak zajęcia dla siebie stosownego, przechodzi w pierwszych latach całą gehenną emigranta. Pracuje kolejno jako robotnik portowy, malarz, ślusarz — nie znajdując ujmę w najcięższej pracy. Uciulawszy trochę grosza zakłada warsztat kowalско-stolarski — potem przedsiębiorstwo komunikacyjno-przewozowe między San Juan i Buenos Aires. Zrujnowany przez nieuczciwego współnika w założonym przez się przedsiębiorstwie budowlanem, wstępuje do kolei francuskiej komp. jako inżynier: trasuje linię kolei Oeste Santafecino. W 1895 roku wstępuje do służby Ministerio de Obras Publicas, gdzie w ciągu 23 lat pracy zajmuje najbardziej odpowiedzialne stanowiska. Z pod Jego ręki wyszedł cały zastęp fachowych pracowników, którzy nie jednokrotnie dawali dowody wdzięczności i przywiązania swemu kochanemu szefowi. Jest dwukrotnie szefem ekspedycji naukowych do Gran Chaco, wykonuje pomiary wyższego Urugaju, buduje molo najniższego i najwyższego poziomu w porcie Concepción del Urugay, oraz wielu innych prac dokony-

wa. Zawsze bardzo ceniony przez swych zwierzchników jako pracownik sumienny i prawy, surowy dla siebie i innych, gdy o obowiązek chodziło — wyrozumiały jednocześnie umiejący utrzymać we wzorowym porządku i rygorze podwładnych.

Mimo że zmuszony naturalizować się w tym kraju zawsze, chlubnie nosił nieskazitelne miano Polaka, całym swym życiem dając najszczytniejsze świadectwo swemu polskiemu pochodzeniu. Gorący patriota, czuł zawsze na niedolę rodaków nie mając jednak możliwości osobistej współpracy, ofiarnością swą wspomagał wszelkie poczynania tutejszej Polonji. Przed laty należał do Twa. Polskiego w Buenos Aires. Od roku 1923 był członkiem Twa. Polskiego w Rosario, które pragnąc uczcić Jego zasługi wobec kraju rodzinnego, jak również dla polskości na obczyźnie położone, mianuje Go w 1925 r. swym Prezesem Honorowym. Twa. Polskie w dzisiejszym swym rozwoju bardzo wiele zawdzięcza ś.p. Zdzisławowi Celińskiemu. Gorący miłośnik literatury ojczystej przekazał T-wu cenną bibliotekę złożoną z kilkuset tomów dzieł naukowych i beletrystycznych. Żadne poczynanie Twa. nie obyło się bez pomocy ś.p. Celińskiego.

Przed półtora roku przeniósł się ze swej posiadłości w Paso de los Libres do Rosario, z zamiarem wyjazdu do Polski; pogarszający się jednak z dniem każdym stan zdrowia, nie pozwolił Wielkodusznemu tułaczowi ziścić marzenia całego życia; zamknął oczy na sen wieczny, nie doczekawszy pociechy oglądania Ziemi rodzinnej, którą tak gorąco kochał.

Członkowie Zarządu Twa. nie pozostali obojętni wobec zgonu jednego z ostatnich bojowników Wolności z 63 r. Zawiadomiono telegraficznie Poselstwo Polskie w Buenos Aires czuwając do rana przy zwłokach w domu zmarłego. Za zgodą rodziny, przewieziono zwłoki do sali Twa. przybranej na ostatnie przyjęcie swego Prez. Hon. w sztandary, zieleni i wieńce żywego kwiecia. Trumnę nakryto sztandarem narodowym członkowie Zarządu wstrzymali się od zajęć codziennych zaciągając straż honorową na zmianę. Do g. 16.30 odwiedzali szczątki członkowie tut. Pol. W obecności zebranych zalutowano trumnę. Okryty kwieciem, barwami narodowymi, wśród cichego skupienia obecnych opuścił nas na zawsze czcigodny Staruszek. Odprowadzony na cmentarz de la Piedad, spoczął cicho w skromnym grobowcu, jak skromnym i cichem było całe Jego życie.

Niechaj Go ta obca ziemia miłostnie przytuli a Duch Jego niech żyje wśród nas i niech nam świeci przykładem.

Uczestnik

Azara

Z życia kolonji polskiej

W niedzielę dnia 16 grudnia odbyło się w Domu Narodowym posiedzenie wyborcze, które już od trzech miesięcy nie mogło przyjść do skutku z różnych powodów.

Po sumie i krótkim, kazaniu ks. proboszcz zawiadomił obecnych w kościele o przybyciu podpisanego w charakterze delegata komitetu Wystawy i sekretarza Tow. „Dom Polski“, zapraszając wszystkich kolonistów na pogadankę o Polskiej Wystawie Powszechnej, o Tow. „Dom Polski“ a także na posiedzenie wyborcze Tow. Opieki nad Młodzieżą. Młodzież zaś została zaproszona do sformowania dwu grup t. j. dziewczęta przed Ochronką a młodzież męska przed kościołem dla zdjęcia fotografii.

Obszerna sala Domu Narodowego w jednej chwili wypełniła się kolonistkami i kolonistami. Po wspólnej fotografii ks. proboszcz otworzył posiedzenie przedstawiając podpisanego. Ks. proboszcz mówił dalej o Domie Narodowym, o powodach jakie go skłoniły do przepisania tegoż na ks. biskupa. Tłumaczył obecnym swe postępowanie zaznaczając przy końcu, że jeśli wola większości jest by Dom Narodowy został przepisany na Tow. Dom Polski to on osobiscie nie ma nic przeciw temu. (Muszę tutaj zaznaczyć i t..... jedynie przez ks. — pisze korespondent w zawiązach. Twierdzenie to jest sprzeczne z prawdą i protokołami Stow., strona 115, 119 i 121. Red)

Po swem przemówieniu ks. proboszcz oddał głos podpisanemu który zapoznał obecnych na sali z celem swej misji. Streścił krótko prace jakie powierzył mu Komitet Wystawy, sam fakt teje, jej doniosłość historyczną i handlową i przemysłową, opowiadając krótko o chwilach przeżytych w kolonjach polskich w Misiones, które dają gwarancję, że sekcja z Misiones będzie najbardziej poważną z Argentyny.

Streścił także w krótkich słowach poczynania Tow. „Dom Polski“, jego dotychczasowe prace jako instytucji naczelnej mienia polskiego w Argentynie, ewolucję teje instytucji, dziękując obecnym za zaufanie jakie mają do teje to placówki, głosząc za przepisaniem na nią swej majątności. Podziękował obecnym że stawili się tak licznie, życząc dalszej owocnej pracy na niwie społecznej.

Po skończonym referacie, zabrał ponownie głos ks. proboszcz ofiarowując podpisanemu przewodnictwo posiedzenia wyborczego, które tenże przyjął, przeprowadzając wybory w towarzystwie p. prof. Sikorskiego z następującym rezultatem:

Prezes Michał Smiechowski.
Sekretarz Polikarp Jaskułowski.
Skarbnik Antoni Piasecki.
Bibliotekarz, Izydor Idzi.
Gospodarz Stefan Dłutowski.
Radni Mikołaj Jawny i Adam Wohn.
Posiedzenie które rozpoczęło się przy obecności 88 osób pomatu nikto a to z powodu później godziny obiadowej. (Ugólna liczba członków aktywnych wynosiła: 13 mężczyzn i 163 niewiasty, razem 276. Red.)

Pomatu zaczęto się rozchodzić wywołując podpisany żywą sympatię i podziękę za chwilę w pełnym nastroju patriotycznym przeżyte za co jeszcze raz publicznie składa podziękowanie rodakom z Kolonii Azara. St. Pyzik

„Nasza doktorka“

Pani Rozalja Hołodnius, masarzystka dyplomowana, w niespełna miesiąc czasu stała się znaną i sławną. Wielu chorych na reumatyzm, i inne dolegliwości po kilku dniach doznało tak znacznego polepszenia, że się nie mogą nacieszyć. Ci właśnie największą jej reklamę robią i każdemu choremu u niej leczyć się radzą.

Magdalenowo (Picada San Javier)

Ks. Ignacy Katryński przyjechał do nas 28 grudnia po południu.

W niedzielę mieliśmy uroczyste nabożeństwo i procesję z Dzieciątkiem Jezus.

W czasie objazdu kolędy, Ks. Ignacy uległ wypadkowi. Przejeżdżając w lesie pod pochyłonym drzewem, koń spowodował przygniecenie piersi do siodła, że odniosł dość ciężkie obrażenie.

Polska szkołka wakacyjna rozpoczęła się 16 stycznia, dzieci uczęszcza 26.

Stanisławów (L. Alem)

W niedzielę 30 grudnia po południu przyjechał ks. Ignacy do nas. W poniedziałek wieczorem odprawiono się nabożeństwo dziękczynne, zakończenia starego roku. Na Nowy Rok odprawiła się uroczysta msza i procesja.

Przygotowani byliśmy, że ksiądz odwiedzi nas z kolędą i poświęci domy, lecz przez wypadek w Magdalenowie, nie mógł się na konia i tylko przy drodze, pieszo kilka domów odwiedził.

Picada Lopez

Już ze trzy razy w tym roku byliśmy zwiedzeni. Otrzymaliśmy kilkakrotnie zawiadomienia, że ksiądz odwiedzi nas na naszej pikadzie, lecz za każdym razem, raz deszcz, drugi raz inne przyszkody nie dozwolily mu do naszej pikady wstąpić. Gdy zostaliśmy zawiadomieni, że w czasie świąt Bożego Narodzenia ksiądz nas odwiedzi, nie wszyscy chcieli już wierzyć.

Ks. Ignacy przybył na naszą pikadę na Nowy Rok wieczorem i zamieszkał w domu Władysława Mochewicza, gdzie też

nabożeństwa 2 i 3 stycznia odprawił i stąd odjechał do Azary.

Ludzi dużo się schodziło wieczorem i rano na mszę św. i bardzo są księdzu wdzięczni za sprawienie im tej pociechy.

Pragnęli też bardzo, by ksiądz domy poświęcił, lecz ksiądz nie czuł się na tyle zdrowym, by móc się na konia i nasze domy w ciemnym borze odwiedzić.

Michalowo (Karpaty - L. Alem)

Dnia 30 grudnia r. 1928

Szan. Panie Redaktorze!

Proszę umieścić tych kilka krótkich wiadomości z życia naszych osadników na Karpatach.

Tow. im Władysława Rejmonta

Dnia 29 Grudnia odwiedził nas p. prof. Jan Sikorski. Po wspólnej wymianie myśli i zamiarów, uradziliśmy założyć czytelnię. Do zarządu zostali wybrani: Adam Kaczorowski prezesem, Stanisław Banaszek zastępcą, Piotr Marceniuk kasjerem, Władysław Gacał sekretarzem i bibliotekarzem, Jan Gacał, Józef Krzeszczuk radni.

Składkę na potrzeby czytelnicy uchwalono 10 centy miesięcznie.

Związek naprawy dróg

Dnia 23 grudnia, na pikadzie Belgrano odbyło się zebranie osadników okolicznych i uchwalono po 6 dni pracować w roku każdy, przy naprawianiu dróg. Nasz komitet porozumiał się z Niemcami z L. Alem i Kordobesami z Serro Azul.

Droga ma mieć szerokości 20 metry wyciętego lasu, a 6 metry jezdni. Robota ma się rozpocząć zaraz po Nowym Roku.

Porachunki osobiste

Niejaki Kruchowski próbował z tutejszymi wytrzymałości własnej i ich skóry. Policja uważała za swój obowiązek w tą sprawę też się wnieść.

Adam Kaczorowski

Józefowo (kol. Roca, Corpus)

Dnia 24 mb. przeszła przez kol. Roca wielka burza, wyrządzając znaczne szkody w tytoniu i kukurudzy. Zbiór tytoniu już rozpoczęty.

'Handel Polski'

Józefa Kozłowskiego

Kupuje produkt kolonialne. — Ma zawsze na składzie wielki wybór wszelkich towarów

Korpus

Misiones

Kazmierzowo (Col. Corpus)

26 stycznia 1929 r.

Do polskiej szkoły wakacyjnej zapisanych 93 dzieci. Egzamin odbędzie się 24 lutego,

Związek małżeński zawarli:

19/1 rb. Alaksander Peliński k. z p. Heleną Gutkowską Władysława.

Demetro Koracz k. z p. Zofją Sztych.

Prenumerujcie pismo z Kraju Wychodzące w Grodnie „Nowe Życie“

„Nowe życie“, pismo polityczne, społeczne i kulturalno-oświatowe. Wychodzi dwa razy w tygodniu w niedziele i czwartki. Kosztuje tylko 3 dolary na cały rok. Rok istnienia 12 ty. Prenumeratę prosimy nadsyłać pod adresem: Polska miasto Grodno. pl. Batorego Nr. 8.

Leon Dzikowski

Kupuje produkt kolonialne — Ma zawsze na składzie wielki wybór wszelkich towarów

Ceny bardzo przystępne

KOLOŃJA KORPUS

Misiones

Ryżownia

„El Polones“

Kupuje i czysci ryż w jakiegolwiek ilości miele kukurudze i inne zboża.

Michał Zubrzycki

APOSTOLES

Misiones

F. C. N. E. A.

Madoery Bresca & Cia

Kupuje Jerba mate, Tytoni i wszelkie inne produkt kolonialne — Posiada zawsze wielki wybór różnych towarów.

Cerro-Cora

Misiones

TIENDA Y ALMACEN

Wielki wybór nowo sprowadzonych towarów metrowych—obuwia — narzędzi kuchennych i wszelkich drobiazgów Ceny bardzo przystępne.

Jan Dłutowski

Azara

Misiones

Apteka

„Carlsbad“

Ph. Mr. Fr Huspaur

Dyplomownaego na Uniwersytecie w Pradze i w Argentynie. W sprawie porad zwracać się osobiście lub listownie pod adresem:

Farm. „CARLSBAD“

c. Facundo Quiroga 1441. Correo — Isla Maciel.

Dock Sud, Buenos Aires U. T. 22 — 7596 Avellaneda

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Jedyny polski pensjonat „Pension Colonial“

Najwygodniejszy dla kolonistów Posadas, Av. Corrientes Ch. 40 a media cuadra de las Aguas Corrientes

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX